

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: (h. e.)
Cím: Krisztus.

Forrás: Bp. esti hírlap.

Bp.

1918 VII. 2.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

792

Hely

Városi Színház

Idő

"1918"

Krisztus.

Az istenember tragédiája, a csodálatos misztérium, a mely igazabb és drámább minden poézisnél, elevenedett meg ma este előttünk. A *passio*, Krisztus szenvedéseinek története évszázadokon keresztül tartotta megigézve a népek nemcsak szívét-lelkét, hanem fantáziáját is. Az ilyen *passio* előadására szövetkezett a város egész népe. Nagy ünnep, mindnyájunk közös ünnepe volt, akárcsak a görögöknél egy tragédia bemutatása. A hit elvont igazságai ilyenkor konkrét, élő valósággá váltak s hozzáférkeztek a legfásultabb kételkedőhöz is.

A vallásnak ez a nagy, mondhatnók demokratikus kultusza — mert hiszen mindenki részt vehet benne — kiveszőben van. Csak néhány helyen ápolják még, így Oberammergauban, mely éppen általa tett szert világhírré. Ismerve a *passio*nak, a dramatizált ujszövegségnek lélektanát, kissé csodálkozva olvastam, hogy Georg Fuchs, Németországnak egyik legmodernebb írója és színházi embere vállalkozott a *Krisztus* megírására. Fuchs, a ki annyi érdekes színházi problémát oldott meg müncheni Künstlertheaterében és könyveiben, hivatott-e erre a műfajra? Vajjon a dráma monumentalitása nem fog-e elveszni Fuchs színházi keretének törpe arányai között? Milyen lesz ez a modern *passio*: népies, vagy stilizált? Mindezekre és még sok egyéb kérdésre vártam feleletet a mai előadástól.

A *Krisztus* bemutatója nem adott mindenre választ. Ivánfi Jenőt, az előadás művészi rendezőjét nem lehet eléggé dicsérnünk, valóban csodálatos dol-

gokat produkált, kivált a tömegjelenetben. De maga az egész előadás sem nem elég primitív, sem nem elég stilizált. Hogy átmeneti jelleget mutatott, annak technikai oka van. A Városi Színházban nem lehetett felállítani a nagy középkori misztérium színpadot, a díszleteket sem lehet megfelelően cserélni, csak a háttér jelzi a változást a görög tagozottiságu színen.

Fuchs csaknem teljesen az ujszövegséget adja, a magából csak keveset, felesleges volt a német cenzúra akadékoskodása. Az egyes képeket is igen erős drámai érzékkel állította össze. Megragadóan szép a Leonardo da Vinci kép alapján beállított Utolsó Vacsora. Rendkívül hatásos a bevezetés is, mikor a sötétségből felhangzik a fellámadást váró lelkek kórusa, mire válaszul felharsan a próféta hangja és hirdeti Messiás megszületését. Mindjárt azután bevonul Krisztus Jeruzsálembe és csodáival meghódítja a népet. A hatalmas, pompásan tagolt tömeg minden mozdulata, kiáltása nagyszerűen összevágó. Ilyen embertömeg Budapesten nem mozgott még színpadon. Valamennyien játszanak, mindegyikük részese a drámának. Csak azt sajnáljuk, hogy nincsenek kimaszkozva. A kosztümből paróka és festék kellene. Nekünk az egész előadás folyamán a kórus jelentette a legművészebb élményt. Lázár fellámasztásakor valósággal extatikus önkívületben tomboltak. Pilátustól örvengő dühvel a palota előtt fel s alá gomolyogva követelték a Feszítsd meg-et.

De a magánszereplők is beleélték magukat a *passio* levegőjébe. Pethes nemesen egyszerű Krisztus beszédében és mozdulatában egyaránt. Kürti

József döbbenetes realizmussal állítja elének Judás tragikumát. Ivánfi is mesterien érezteti az ingatag Pilátus habozását. A nők közül *Alszegegy* Irma Mária és *Paulay* Erzsébet Magdolnája érdemel figyelmet. De nem egyeseket kell felsorolnunk, hanem az együttest kell dicsérnünk, a mely a maga összehangoltságában, apróékos precizitásában tökéletesen ábrázolja a nagyszabású alkotást.

Komoly kifogásunk csak a kórus és a zenekar elhelyezése ellen van. Mind a kettő a fenékszínpadon van fölállítva. Következően a muzsikát nem lehet hallani, csak néha egy-egy erősebb dinamikai effektust. Gondolom, hogy a rendezőség attól félt, hogy a zenekar szokott helyén majd elvonja a figyelmet a drámától. Tessék elsüllyeszteni és leföldni a zenekart, sokkal jobban meg fog felelni illusztratív céljának, mint ebben a megoldásban. A fordítás *Váradi* Antal élvezetes munkája. Az egész szervezést *Ince* Sándor, a *Színházi Élet* agilis szervezője végezte.

A közönség zsufolásig megtöltötte a nézőteret. Eleinte nem tudta magát beletalálni a hangulatba és a belépő Krisztust — operett szokás szerint — tüsszel fogadta, de aztán magába mélyedve hallgatta az előadást. Reméljük, hogy a jótékony célnak jutott összesen kívül a Krisztus előadásának meglesz az az eredménye is, hogy a közönség izlésben, érzésben finomabb és nemesebb lesz. (h. e.)